

**UNIVERSIDAD MAYOR DE SAN ANDRÉS
FACULTAD DE INGENIERÍA
INGENIERÍA CIVIL**

INSTITUTO DE INGENIERÍA SANITARIA Y AMBIENTAL

**EVALUACIÓN DE SISTEMA DE FILTRACION DOMÉSTICO DE AGUA,
EMPLEADO EN SITUACIONES DE EMERGENCIA**

MSc. Ing. Bernardo Nina Rosso

Abril de 2021

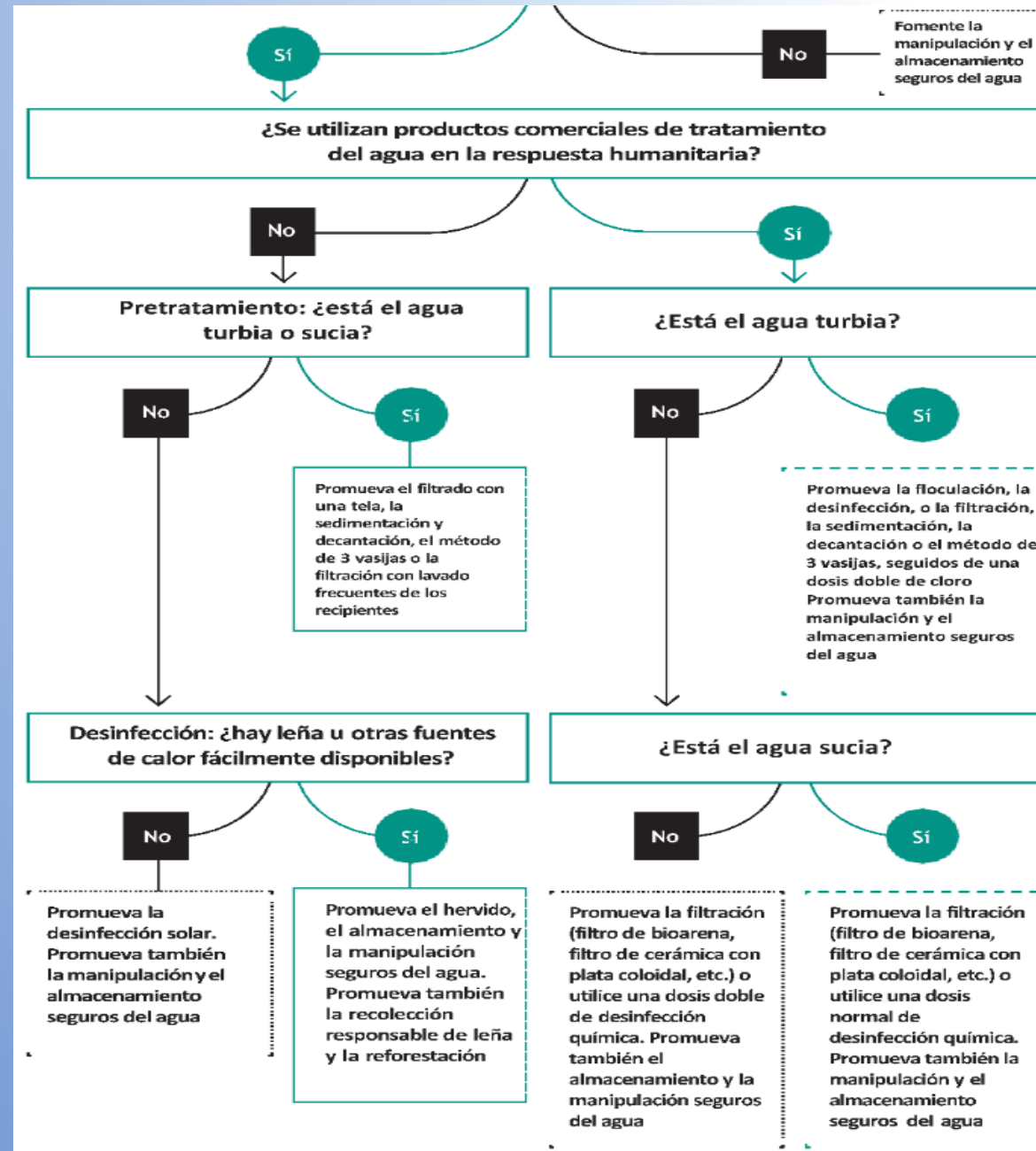
En la gestión 2016 debido a los fenómenos climáticos adversos como la poca precipitación pluvial se presentaron sequías que ocasionaron un déficit en la provisión de agua potable en diferentes regiones del país, conllevando a una declaración de Situación de Emergencia Nacional.

Necesidades mínimas de agua básica para la supervivencia

Necesidades	Cantidad (litros/persona/día)	Adaptar al contexto en función de
Supervivencia: ingesta de agua (beber y comer)	2,5 a 3	El clima y la fisiología individual
Prácticas de higiene	2 a 6	Normas sociales y culturales
Cocina básica	3 a 6	Tipo de alimentos y normas sociales y culturales
Agua básica total	7,5 a 15	

Fuente: Manual Esfera 2018

¿Esta contaminada el agua?

Balde superior de 20 litros

Filtros de
cerámica

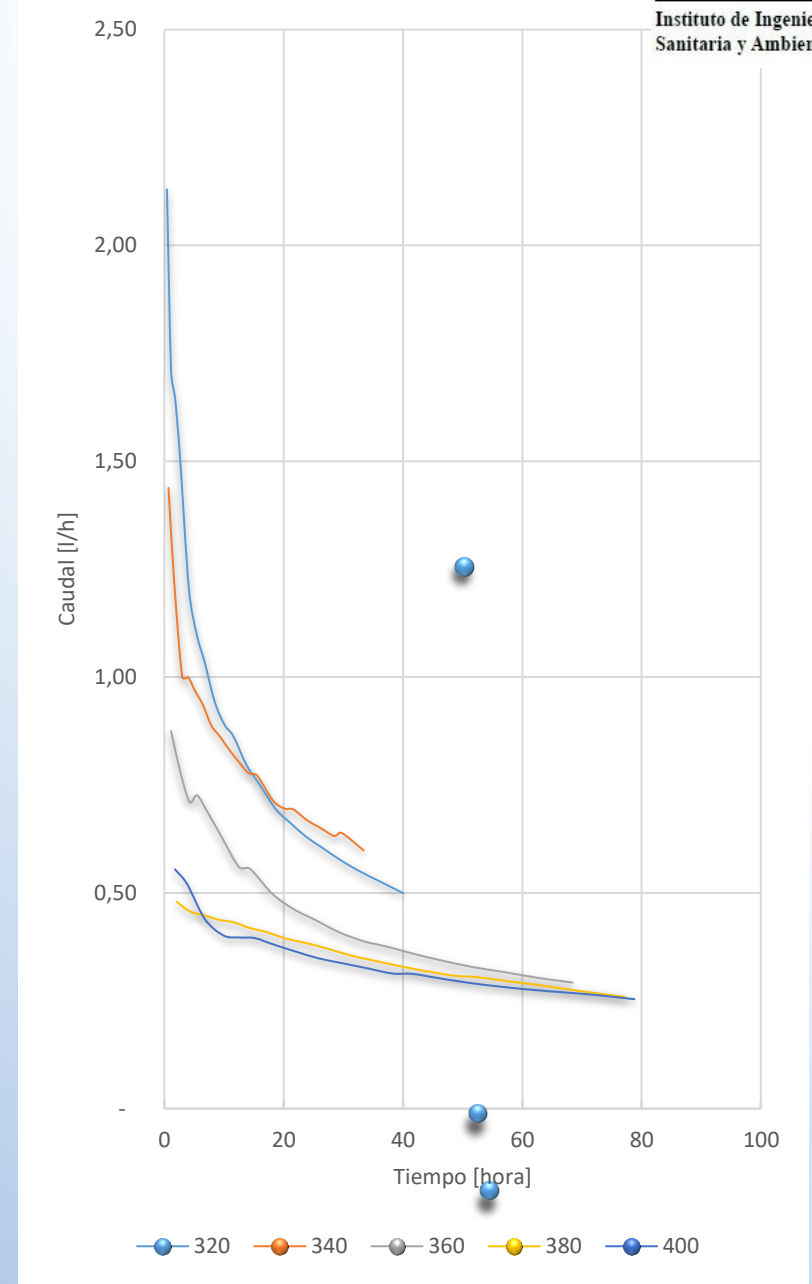
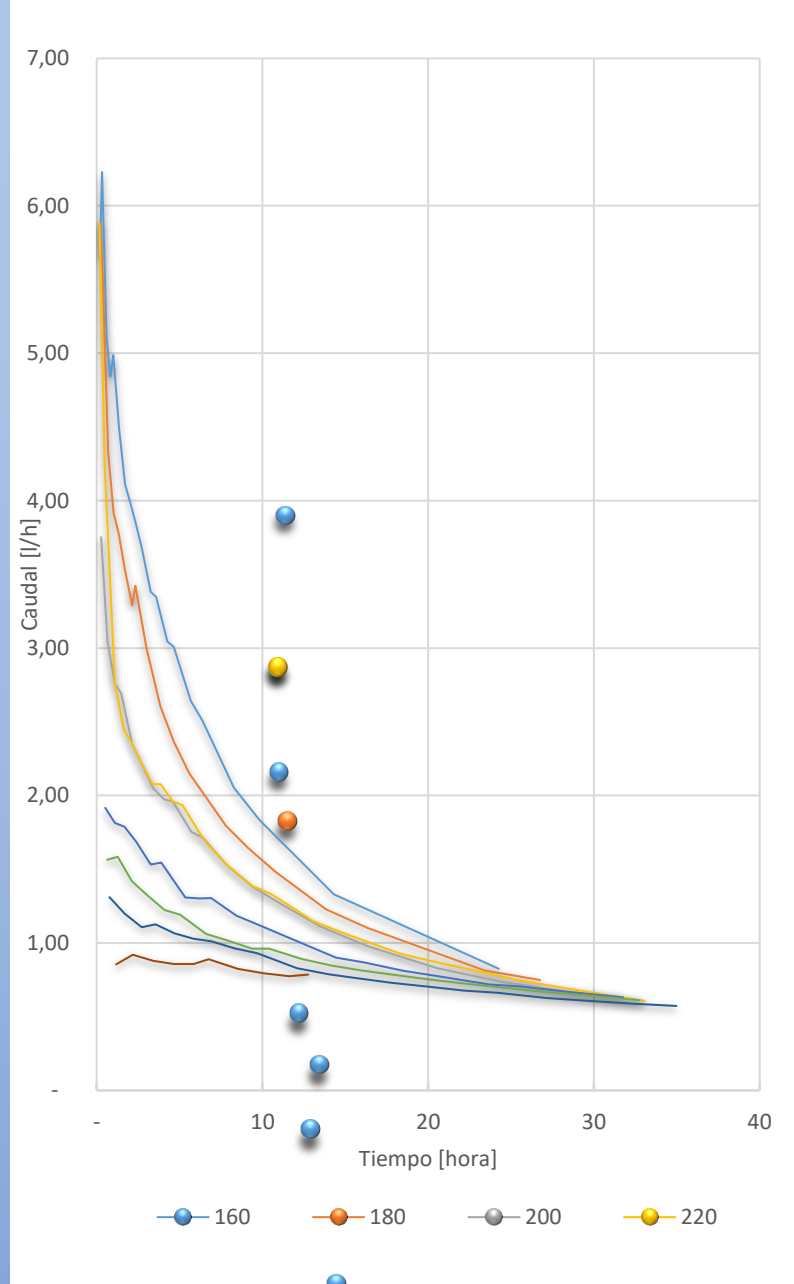
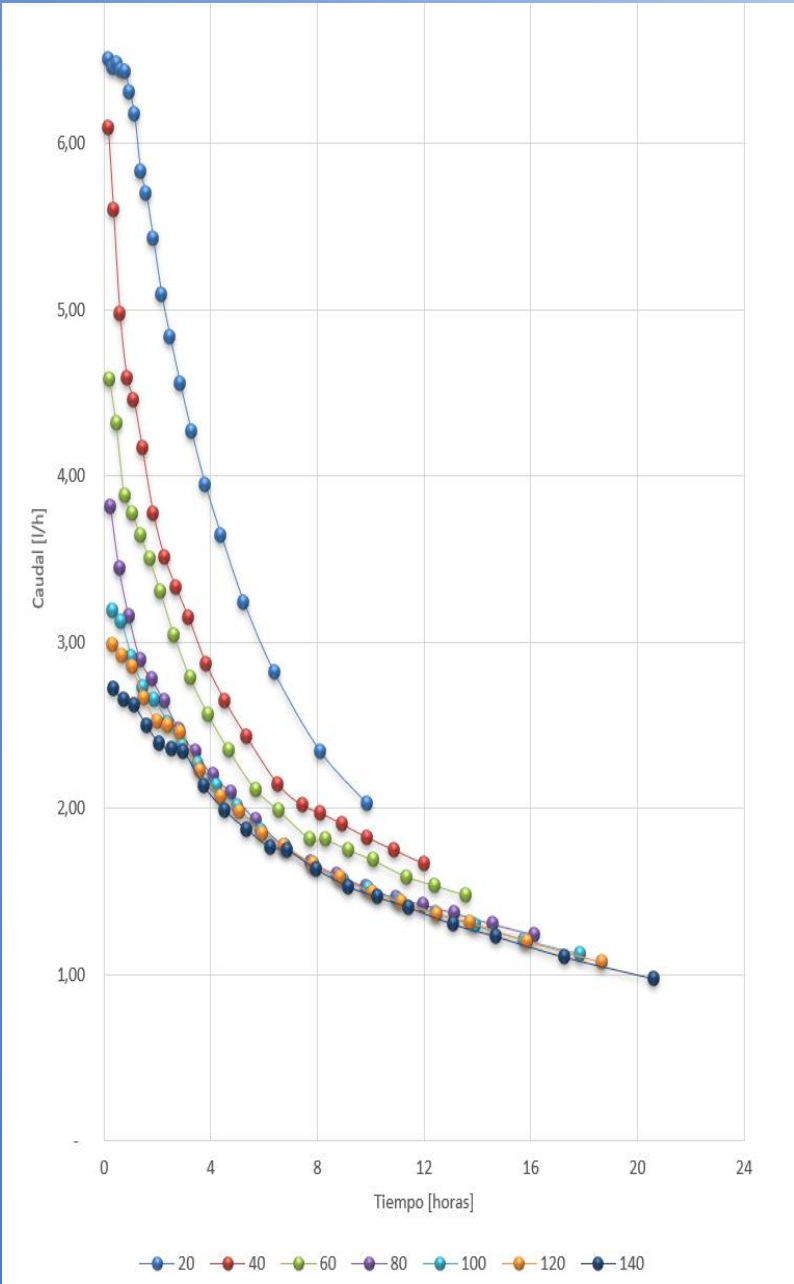
Balde inferior de 20 litros

Grifo

Fuente: <http://ceramicastefani.com.br>

		Fecha de muestreo	17/05/2018	24/10/2018	19/11/2018
		No de muestra	290	983	1095
Parámetro	Unidad				
Color verdadero	UCV		7,5	50	10
Turbiedad	UNT		65,4	99,9	20,4
pH (t=25,0 °C)	---		7,95	7,78	7,83
Conductividad (25 °C)	μS/cm		805	757	765
Sólidos disueltos	mg/l		618	622	626
Dureza total	mg CaCO ₃ /l		280	293	276
Calcio	mg Ca ²⁺ /l		66,37	68,54	67,81
Magnesio	mg Mg ²⁺ /l		27,8	29,65	26,15
Alcalinidad total	mg CaCO ₃ /l		98	293	104
- De bicarbonato	mg CaCO ₃ /l		98	100	92
- De carbonato	mg CaCO ₃ /l		0,01	100	2
- De hidróxido	mg CaCO ₃ /l		0,01	0,001	0
Hierro total	mg Fe/l		0,22	0,31	0,7
Manganeso total	mg Mn/l		0,05	0,05	0,06
Sodio	mg Na/l		46,4	55,2	51,2
Sulfato	mg SO ₄ ²⁻ /l		133,02	97,69	154,74
Cloruro	mg Cl ⁻ /l		39,99	68,79	42,98
Nitrato	mg NO ₃ ⁻ /L		72,34	97,69	76,71
Potasio	mg K/l		8,8	10,4	9,2
Bacterias coliformes totales	U.F.C./100 ml		1,20E+03	2,20E+04	1,50E+04
Escherichia coli	U.F.C./100 ml		8,00E+01	4,10E+03	7,00E+03

Volumen total filtrado [l]	0	2	20	40	60	80	100	120	140
Volumen filtrado de campaña de muestreo [l]	0	2	20	40	60	80	100	120	140
Fecha de análisis	17/5/2018	17/5/2018	17/5/2018	18/5/2018	21/5/2018	22/5/2018	23/5/2018	24/5/2018	28/5/2018
No de Muestra	290	291	296	297	310	325	326	343	346

Parámetro	Unidad									
Color verdadero	UCV	7,5	5	2,5	5	5	5	7,5	5	2,5
Turbiedad	UNT	65,4	1,78	0,91	1,28	0,94	0,36	0,66	0,6	0,1
pH (t=25,0 °c)	---	7,95	7,69	8,45	8,6	9,02	8,99	8,71	8,88	8,7
Conductividad (25 °C)	µS/cm	805	837	811	801	803	801	812	801	800
Sólidos disueltos	mg/l	618	634	618	630	648	646	640	632	628
Dureza total	mg CaCO ₃ /l	280	288	337	293,6	324	297	308	296	299
Calcio	mg Ca ²⁺ /l	66,37	71,02	76,95	69,26	74,55	66,93	69,74	68,14	68,14
Magnesio	mg Mg ²⁺ /l	27,8	26,92	35,23	29,35	33,53	31,59	32,56	30,62	31,35
Alcalinidad total	mg CaCO ₃ /l	98	130	106	112	112	108	108	106	108
- De bicarbonato	mg CaCO ₃ /l	98	130	102	104	96	92	92	94	96
- De carbonato	mg CaCO ₃ /l	0,01	0,01	4	8	16	16	16	12	12
- De hidróxido	mg CaCO ₃ /l	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Hierro total	mg Fe/l	0,22	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Manganeso total	mg Mn/l	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Sodio	mg Na/l	46,4	48,4	48,4	47,6	48,4	49,2	49,2	45,6	47,2
Sulfato	mg SO ₄ ²⁻ /l	133,02	98,62	102,34	107,92		112,1	163,94		160,78
Cloruro	mg Cl ⁻ /l	39,99	40,99	39,99	40,99	39,99	39,99	37,99	37,99	39,99
Nitrato	mg NO ₃ ⁻ /L	72,34	64,59	68,33	70,71	67,96	73,92	72,24	70,25	70,25
Potasio	mg K/l	8,8	26,4	14,4	9,6	6,8	9,2	8,8	11,2	8,8
Bacterias coliformes totales	U.F.C./100 ml	1,20E+03	8,00E+02	1,00E+00	1,00E+00	1,00E+01	3,00E+00	9,00E+00	1,00E+00	1,00E+00
Escherichia coli	U.F.C./100 ml	8,00E+01	2,00E+02	1,00E+00	1,00E+00	6,00E+00	1,00E+00	1,00E+00	1,00E+00	1,00E+00

Fuente: Elaboración propia

Volumen total filtrado [l]	140	142	160	300
Volumen filtrado de campaña de muestreo [l]	0	2	20	160
Fecha de análisis	24/10/2018	24/10/2018	7/11/2018	19/11/2018
No de Muestra	983	984	1018	1094

Parámetro	Unidad				
Color verdadero	UCV	50	2,5	2,5	7,5
Turbiedad	UNT	99,9	0,4	0,35	0,366
pH (t=25,0 °c)	---	7,78	8,67	8,34	8,52
Conductividad (25 °C)	µS/cm	757	796	771	948
Sólidos disueltos	mg/l	622	676	594	636
Dureza total	mg CaCO3/l	293	300	304	286
Calcio	mg Ca2+/l	68,54	65,73	10,94	71,18
Magnesio	mg Mg2+/l	29,65	33,05	30,86	26,53
Alcalinidad total	mg CaCO3/l	293	116	112	110
- De bicarbonato	mg CaCO3/l	100	104	112	98
- De carbonato	mg CaCO3/l	100	12	0,001	12
- De hidróxido	mg CaCO3/l	0,001	0,001	0,001	0
Hierro total	mg Fe/l	0,31	0,05	0,05	0,05
Manganeso total	mg Mn/l	0,05	0,05	0,05	0,05
Sodio	mg Na/l	55,2	58	55	54
Sulfato	mg SO42-/l	97,69	159,85	152,04	156,23
Cloruro	mg Cl-/l	68,79	43,99	42,99	42,98
Nitrato	mg NO3-/L	97,69	70,05	66,94	68,03
Potasio	mg K/l	10,4	11,6	11,2	9,2
Bacterias coliformes totales	U.F.C./100 ml	2,20E+04	4,00E+00	1,00E+00	1,00E+00
Escherichia coli	U.F.C./100 ml	4,10E+03	1,00E+00	1,00E+00	1,00E+00

		320	400
	Volumen total filtrado [l]		
	Volumen filtrado de campaña de muestreo [l]	0	100
	Fecha de análisis	19/11/2018	3/12/2018
	No de Muestra	1095	1161
Parámetro	Unidad		
Color verdadero	UCV	10	5
Turbiedad	UNT	20,4	0,31
pH (t=25,0 °c)	---	7,83	7,98
Conductividad (25 °C)	µS/cm	765	798
Sólidos disueltos	mg/l	626	598
Dureza total	mg CaCO ₃ /l	276	307
Calcio	mg Ca ²⁺ /l	67,81	68,94
Magnesio	mg Mg ²⁺ /l	26,15	32,8
Alcalinidad total	mg CaCO ₃ /l	104	144
- De bicarbonato	mg CaCO ₃ /l	92	144
- De carbonato	mg CaCO ₃ /l	2	0,001
- De hidróxido	mg CaCO ₃ /l	0	0,001
Hierro total	mg Fe/l	0,7	0,05
Manganeso total	mg Mn/l	0,06	0,05
Sodio	mg Na/l	51,2	54,8
Sulfato	mg SO ₄ ²⁻ /l	154,74	157,53
Cloruro	mg Cl ⁻ /l	42,98	42,99
Nitrato	mg NO ₃ ⁻ /L	76,71	64,29
Potasio	mg K/l	9,2	8,8
Bacterias coliformes totales	U.F.C./100 ml	1,50E+04	1,00E+00
Escherichia coli	U.F.C./100 ml	7,00E+03	1,00E+00

No	Item	Cantidad	Precio Unitario [Bs]	Precio parcial Bs]
1	Filtro de cerámica, con accesorios	2	120.00	240.00
2	Balde de 20 litro de capacidad	2	50.00	100.00
3	Grifo de salida	1	10.00	10.00
			Total [Bs]	360.00

Fuente: Elaboración propia

Costo por litro de agua tratada es de 0.72 Bs/litro